

مطالعه و بررسی مسئولیت مدنی بدون در نظر گرفتن رابطه سببیت

سیده کاسان کاظمی

پژوهشگر آزاد در رشته حقوق خصوصی

چکیده

مسئولیت مدنی یعنی وظیفه ای که بر عهده ی مسئول نهاده شده است تا زیان وارد آمده به دیگری را جبران کند و در واقع یکی از مباحث حقوق مدنی است که در یک قرن اخیر اهمیت فوق العاده ای پیدا کرده و بخش مهمی از ادبیات حقوقی عصر جدید را به خود اختصاص داده است. مسئولیت مدنی در حالی که در گذشته یکی از موضوعات فرعی حقوق مدنی به شمار می آمد، امروزه از لحاظ عملی و نظری مهم ترین بخش حقوق مدنی را تشکیل می دهد. وقتی وارد زندگی اجتماعی می شویم به خوبی در می یابیم که افعال افراد به لحاظ اقتصادی بر دیگران تأثیر دارد و آنان را گاه مستقیم و گاه غیر مستقیم دچار سود و زیان می کند. هم چنین با توسعه صنعت و ماشین، تناسب میان فعل انجام شده و زیان وارده به شدت مخدوش شده است به گونه ای که یک فعل به ظاهر ناچیز، ضررهای بسیار بزرگی ایجاد می کند. فلسفه ی چنین دیدگاهی نظم عمومی است و گاه انصاف مبنای اصلی چنین تفکری است. در دنیای امروز انصاف و نظم عمومی اقتضا می کند که کسانی که سببیت آنها در ایراد ضرر ثابت نشده است و تنها از محیط خطرناک نفع می برند، جبران خسارت کنند. به عنوان مثال می توان به مسئولیت کارفرما در قبال اعمال کارگری که در محیط خطرناک، موجب ورود زیان می شود اشاره کرد. چون منفعت حاصله از کار را کارفرما می برد، مسئولیت ضررهای ناشی از محیط یاد شده را بر عهده دارد، هر چند که عامل ورود زیان کارگر است نه کارفرما. بنابراین انصاف اقتضا می کند که ((من له الغنم فعلیه الغرم)) هر کسی که منفعت می برد خسارت وارده را جبران کند.

واژه های کلیدی: سببیت، مسئولیت مدنی، نظریه تضمین.

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۱۹۲-۱۸۷